

VALLENSBÆKS BYVÅBEN - BYVÅBENET I ET HERALDISK LYS

VALLENSBÆKS BYVÅBEN

Af Ole Wassmann

Siden 1952 har Vallensbæk haft sit eget byvåben. Det er udformet af Kgl. Våbenmaler Aage Wulff, som har taget udgangspunkt i byens beliggenhed med vådområder, fugleliv og Store Vejleå, som gennemskærer kommunen og har givet navn til byen.

Vallensbæk: Sletten med bækken.

Våbnet beskrives således:

"Skjoldet delt med hvid bølget bjælke i blå. Øverst to hvide svaner flyvende mod venstre (heraldisk højre).

Nederst en hvid svane, som svømmer mod venstre (heraldisk højre).

Bag denne, to gule dunhammer over kors."

Heraldik

Ordet kan nærmest oversættes til "læren om våbner".

Skikken med våbner opstod sandsynligvis i middelalderen omkring 1100-tallet. Dengang var ridderne iklædt rustninger og derfor var de ikke let genkendelige i kamp eller når der blev afholdt ridderturneringer. Når ridderen bar et bemalet skjold, var det nemt at skelne ven fra fjende. I starten var bemalingen helt enkle figurer i kontrastfarver, så de var lette at se på afstand.

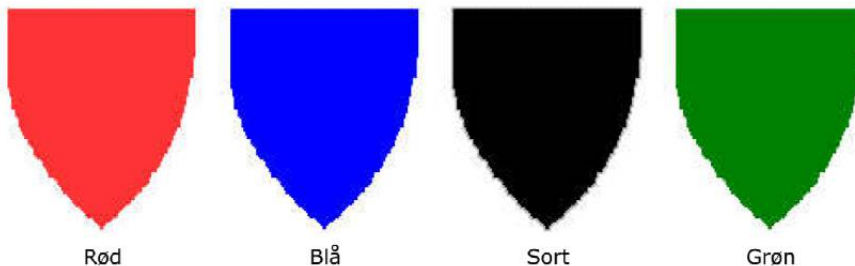
Efterhånden som flere og flere tog et våben, måtte man sætte fantasien i sving for at finde nye former, så alle våbner blev forskellige. Det tog herolderne (deraf navnet: images/stories/heraldik= heroldernes kunst) sig af og der udarbejdedes lister (våbenruller) med beskrivelser af de forskellige våbner, så ingen tog et våben, som en anden allerede havde.

Der opstod efterhånden et behov for faste regler for, hvilke farver der måtte anvendes i et våben.

De farver, som anvendes i images/stories/heraldikken, er dels de egentlige farver: rød, blå, sort og grøn, dels metallerne guld (gul) og sølv (hvid).

Som hovedregel gælder, at en figur af metal kan lægges på en baggrund af farve og omvendt. En farve må aldrig støde op til en anden farve og et metal ikke til et metal.

Herunder vises en række skjoldbaggrunde bemalet med de vigtigste heraldiske farver samt de to metaller.

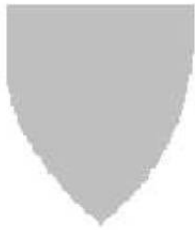

Rød

Blå

Sort

Grøn

Sølv

Guld

© 2001 Didier Gautier

De fleste af vores færdselstavler overholder images/stories/heraldikkens strenge regler, så de er tydelige selv på lang afstand:

Hvid bjælke i rødt

Sort hjort i hvidt

Farve i farve

Farve i farve

De 2 første er meget tydelige på lang afstand og de 2 sidste mangler kontrasten og er ikke tydelige ved f. eks. hurtig forbigørsel.

I starten var det kun adelen, som brugte våben, men skikken med våben bredte sig i 1200-tallet og 1300-tallet til samfundets øvrige klasser. I dag har næsten alle stater, amter, kommuner og institutioner deres eget våben.

Mange borgerlige har i dag deres eget våben. Det kan være et personligt våben eller et slægtsvåben. Alle kan i dag antage et våben, blot der ikke er andre, som har et våben der ligner.

En anden regel som efterhånden opstod var, at en figur eller et dyr altid vender fronten mod "fjenden" med alle dens "våben" (klør, tænder og horn), klar til forsvar af bæreren. Ridderen havde sit sværd i højre hånd og bar skjoldet på venstre arm. Derfor vender f. eks. løverne i rigsvåbnet mod venstre. Hvis de vendte den anden vej, så det jo ud som om de var på vild flugt. De kan ikke vende rumpen mod fjenden.

Se eksemplerne på andre våbner her nedenfor. Alle figureerne vender mod venstre, klar til at forsvare bæreren af skjoldet.

I beskrivelsen af et våben anvender man det som hedder "heraldisk højre" som blot er skjoldet set fra bæreren.

Lille rigsvåben

Krag

Løvenbalk

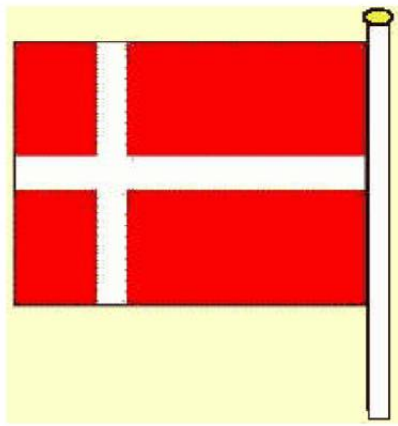

Rothkirck

Skram

Ingen kunne finde på at vende figurene den anden vej. Prøv at se hvad der ville ske hvis man fandt på at vende Dannebrog:

Nej, vel, det går ikke. Slet ikke hvis vi fandt på at ændre farven til lys grøn i stedet for rød. I 2003 vedtog kommunalbestyrelsen at Vallensbæk skulle have et nyt design til brevpapir, kuverter og andre steder, hvor kommunen viser sit ansigt. Se nedenfor:

Er det så et byvåben? Nej det er det ikke. Det er et logo. Personlig mener jeg, at de nye svaner er betydelig pænere og mere moderne end de gamle.

Hvorfor er det ikke et byvåben?

For det første vender svanerne den forkerte vej. De er på vild flugt og vender rumpen mod fjenden. For det andet er skjoldet blevet grønligt i stedet for heraldisk blå. Store Vejleå er blevet forurennet med en lys blå farve, i stedet for heraldisk hvid (sølv). Her støder en farve op til en anden farve.

Se også Vallensbæk kommunes hjemmeside: [Vallensbæk Kommune](#)

Her fremtræder et mørkegrønt våben på mørkeblå baggrund!

Kan det godkendes som et nyt byvåben? Nej, desværre.

Det er Rigsarkivets heraldiske konsulent, som skal godkende alle nye fortolkninger af offentlige våbner. Det er beskrivelsen af et våben som bestemmer, om et våben er korrekt og ikke den kunstneriske udformning. Der er frit spil for nyfortolkninger, så længe våbnet er i overensstemmelse med beskrivelsen af det tidligere godkendte våben.

Derfor tror jeg ikke at Rigsarkivet kan godkende det nye logo som et byvåben for Vallensbæk.

Man kan dog stadig se det rigtige byvåben på rådhusets facade og på borgmesterkæden. Det må vi så nøjes med ind til videre.

Kongelig våbenmaler Ronny Andersen viser her nedenfor hvordan Vallensbæks byvåben kunne nyfortolkes, og det uden at våbnet skal registreres igen. Våbnet overholder alle regler for god images/stories/heraldik og er alligevel moderne i sit grafiske udtryk.

Februar 2006

Ole Wassmann

Rigsvåbnet er gengivet med tilladelse fra Rigsarkivet.
Slægtsvåbnerne (©) er malet af Kgl. Våbenmaler Ronny Andersen, Esbjerg.
Eksemplerne på våbenfarverne er gengivet med tilladelse fra Didier Gautier.
